

Opinionsyttringen 1913.

Flygblad n:o 5.

**Om betydelsen för Sverges kvinnor av den
pågående namninsamlingen.**

Av

Ann-Margret Holmgren,
född Tersmeden.

Giv ditt namn! Sök din rätt!
Det är härligt att söka,
det är stort att få kämpa
för sanning och rätt.
Minns att det som du strider
och det som du vinner
skall gagna en framtid,
en senfödd ätt.

(Ur Rösträtt för kvinnor.)

Det fanns en tid, då kvinnornas rösträttsfråga bedömdes i riksdagen, icke efter de röstades partiståndpunkt, men efter deras personliga övertygelse. Frågan hade minst lika varma förespråkare bland högerens som bland vänsterns män. Den tiden är förbi. Vid riksdagen 1912, då regeringen framlade proposition om rösträtt och valbarhet för kvinnor på samma villkor som för män, föll vår fråga på högerens röster i Första kammaren. Bland dem som t a l a d e och röstade m o t förslaget funnos män, som förr röstade, ja t. o. m. t a l a t för saken. Inte en enda högeröst höjdes till försvar för kvinnans rättvisa sak. Däremot strömmade motskälen fram som en syndafloed ur olycksprofeternas mun. Under föregående riksdagar hade motskälen förnämligast gällt först fruktan att fördröja frågan om allmän rösträtt för män, sedan väntan på utredningen angående kvinnorösträtten och slutligen försiktighetens fordan på att se verkningarna av männens utsträckt rösträtt. Nu däremot hade skä-

len övergått till dels rent principiella och dels till fordran på större bevislig anslutning till saken bland kvinnorna själva.

Bland huvudskälen till motståndet framhölls ovissheten huruvida ett så stort antal kvinnor verkligen önskade rösträtt, att det kunde berättiga till en så genomgripande reform. Landets F. K. P. R. räknade ju blott omkring tolv tusen medlemmar och masspetitionen 1907 hade ej upptagit mer än något över 142,000 namn, ett antal som ansågs allt för ringa att ådagalägga någon allmän önskan om rösträtt bland kvinnorna. Den tanken uppstod då helt naturligt hos de kvinnor, som stå i spetsen för rörelsen, att detta motskäl kunde åtminstone hävas innan frågan år 1914 — sista riksdagen inom nuvarande valperiod — ånyo föreligger till avgörande. F. K. P. R:s medlemmar kunde mer än hittills vinnlägga sig om att öka sitt antal. Detta var jämförelsevis lätt, men i stort sett icke synnerligen effektivt. En kraftigare åtgärd befanns nödvändig. Centralstyrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt beslöt därför, vid sitt årsmöte i Stockholm i januari 1913, en opinionsyttring bland Sverges kvinnor, så lydande: "Vi undertecknade svenska kvinnor ansluta oss till kravet på full politisk medborgarrätt för Sverges kvinnor". Under denna enkla och klara mening skulle så röst-

rättstöreningarna under årets lopp, genom systematiskt ordnat arbete inom för varje F. K. P. R. bestämda geografiska gränser, söka få så många kvinnors namn tecknade som möjligt.

När nu detta företag begynner, är det viktigt för varje kvinna att bereda sig på, vilket svar hon bör giva, då hon kommer att tillfrågas, om hon vill underteckna.

Ingen får krypa undan ansvaret av en bestämd ställning till frågan genom att svara, att man inte förstår sig på politik, eller att man för egen del inte bryr sig om att ha rösträtt, eller att man litat på att männen fortfarande sköta statens angelägenheter m. m. dylikt.

Man är skyldig att göra sig reda för, vad det betyder att skriva eller att icke skriva sitt namn under detta krav.

Man har då att tänka över brister i den ensidigt mansstyrda världen och över bristerna i de endast av män gjorda lagarna och förordningarna, som i vissa fall drabba kvinnorna synnerligen hårt. Och man måste fråga sig om ej sannolikheten talar för, att en stor del av dessa brister kunde minskas om kvinnorna med sin humanare läggning, sitt omvårdande, moderliga sinne osv. finge deltaga i valet av dem, som skola stifta lagarna och styra landet och finge bland dessa insätta kunniga och kloka kvinnor att bevaka kvinnornas och barnens och de vanlottades intressen.

Hur bittert få inte kvinnorna lida t. ex. av att endast män stiftat äktenskapslagarna, rusdryckslagarna, reglementeringsförordningen m. m.? Och hur egennyttigt ha inte männen fördelat anslagen till undervisning för gossar och flickor, för män och kvinnor på diverse områden? Anslagen till flickors undervisning äro minimala i jämförelse med gossarnas och ynglingarnas.

Hur få ej kvinnorna lida av bristen på utbildning i deras huvudyrke — moders- och husmoderskallet? Och detta till skada icke blott för dem själva utan för hemmen i

hela landet och därmed för det uppväxande släktet.

Hur få ej kvinnorna nöja sig med lägre lön för samma arbete, kortare semestertid och oändligt mycket annat, så länge de stå maktlösa, så länge de sakna rösträtt och valbarhet?

Full rättvisa vederfares aldrig de orepresenterade.

Talet om att kvinnorna ej äro mogna borde förstummas endast av de av hr Säwe i riksdagen 1909 anförda statistiska siffrorna, som visade att mot 58,000 manliga brottslingar svarade 2,300 kvinnliga och mot 40,000 fylleriförseelser bland män svarade 1,500 bland kvinnor.

Kvinnorna äro således laglydigare och ståndaktigare mot rusets frestelser. Därtill äro de plikttrogna skattebetalare. Må man även betänka att Finlands och Norges kvinnor redan hava politisk rösträtt och valbarhet och att Danmarks kvinnor sannolikt inom kort få den.

Äro Sverges kvinnor mindre värda än grannländernas? Denna fråga bör man göra sig.

Genom att underteckna opinionsyttringen skola kvinnorna i vårt land giva det bästa svaret på den frågan. Därmed skola de visa, att de icke vilja erkänna ett ringaktande av den svenska kvinnan.

Den som vägrar att underteckna opinionsyttringen bidrar därigenom till bibehållandet av den för kvinnans egenskaper nedsättande uppfattningen, att hennes medarbete och medansvar i det allmänna och politiska livet är obehövt, och bidrar dessutom till att kvinnans ställning i samhället fortfarande som hittills blir sämre än mannens.

Den som undertecknar sitt namn säger däremot, att hon anser kvinnans inflytande och hennes insats i vården av landets angelägenheter lika behövt som mannens, och att rättvisan fordrar, att kvinnan likställes med mannen icke blott i strafflagarna och skatteskyldigheter, utan även i full medborgarrätt och medborgarplikt.